

Besluit van gedeputeerde staten van Zeeland houdende wijziging van het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2023

Besluit van gedeputeerde staten van Zeeland van 28 mei 2024, kenmerk 440288, houdende wijziging van het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2023

Gedeputeerde staten van Zeeland;

gelet op artikel 7 van de Algemene subsidieverordening Zeeland 2023;

Overwegende dat gedeputeerde staten een specifieke uitkering hebben ontvangen van de Minister van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit in het kader van het Programma Natuur die ingezet dient te worden ter versterking van het natuurherstel van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden;

Overwegende dat gedeputeerde staten ter bescherming van de Natura 2000-gebieden in Zeeland, de groenblauwe dooradering in het landelijk gebied wensen te stimuleren;

Overwegende dat zij daartoe een hoofdstuk aan het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2023 wensen toe te voegen, dat gebaseerd is op de door de Europese Commissie goedgekeurde Catalogus Groenblauwe diensten;

Besluiten vast te stellen de navolgende wijziging van het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2023:

Artikel I

Onder vernummering van hoofdstuk 35 tot hoofdstuk 36, de paragrafen 35.1 en 35.2 tot 36.1 en 36.2 en de artikelen 35.1.1 en 35.2.1 tot 36.1.1 en 36.2.1, wordt een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 35 Bijzondere bepalingen voor verstrekking van subsidie voor natuurelementen op landbouwgrond

Artikel 35.1 Begripsbepalingen

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. ANLb beheerpakketten: eisen en voorschriften als opgenomen in het overzicht Beheerpakketten Agrarisch Natuur & Landschapsbeheer, versie 2024, gepubliceerd door BoerenNatuur, te raadplegen op beheerpakketten 2024;
- b. bloemblok: blok op bouwland ingezaaid met een mengsel van graan en akkerkruiden ter bevordering van akkervogels en insecten, als beschreven in ANLb beheerpakket 43a;
- c. bouwland: grond die wordt gebruikt voor de teelt van gewassen, maar niet voor blijvende teelten of als blijvend grasland;
- d. botanisch grasland: grasland met een pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden, die als voedselbron voor insecten kunnen dienen, als beschreven in ANLb beheerpakket 13;
- e. Catalogus groenblauwe diensten: door de Europese Commissie op 26 oktober 2018, kenmerk SA.44848, goedgekeurde catalogus;
- f. GIS: geografisch informatiesysteem;
- g. grondgebruiker: onderneming die grond gebruikt voor primaire landbouwactiviteiten, aangesloten is bij een agrarisch collectief en subsidiabele activiteiten als bedoeld in dit hoofdstuk, wenst te verrichten;
- h. grote onderneming: onderneming die niet voldoet aan de in bijlage I bij Verordening (EU) 2022/2472 vastgestelde criteria voor een kleine of middelgrote onderneming;
- i. keverbank: strook opgewerkte grond die tenminste 0,5 meter hoger ligt dan de omliggende grond en wordt ingezaaid met een zaadmengsel van akkerkruiden ter bevordering van akkervogels en insecten, als beschreven in ANLb beheerpakket 44a;
- j. kruidenrijke akkerrand: strook grond langs of door een akker waar gedurende meerdere jaren een mengsel van graan en akkerkruiden staat ter bevordering van akkervogels en insecten, als beschreven in ANLb beheerpakket 19a;
- k. landbouwgrond: grond waarop een vorm van landbouw wordt uitgevoerd;

- l. vogelakker: perceel bouwland met een gevarieerd aanbod van granen, ingezaaide kruiden, eiwitrijke gewassen en groene braak of gras, verspreid over meerdere blokken of stroken, als beschreven in ANLb beheerpakket 16a;
- m. weidevogelgrasland met rustperiode: beweid botanisch grasland met rustperiode, dat schuil- en foerageergelegenheid biedt voor weidevogels insecten en kleine zoogdieren, als beschreven in ANLb beheerpakket 01;
- n. wintervoedselakker: een perceel of strook waar granen en andere zaaddragende planten tot ver in de winter blijven staan, als beschreven in ANLb beheerpakket 15a.

Artikel 35.2 Doelgroep

Subsidie wordt verstrekt aan een agrarisch collectief dat beschikt over een geldend certificaat collectief agrarisch natuurbeheer als bedoeld in de Uitvoeringsregeling Stichting Certificering SNL.

Artikel 35.3 Subsidiabele activiteiten

Subsidie kan worden verstrekt voor projecten gericht op:

- a. aanleg en beheer door een grondgebruiker van de volgende natuurelementen:
 - 1°. kruidenrijke akkerranden;
 - 2°. bloemblokken;
 - 3°. keverbanken;
 - 4°. botanisch grasland;
 - 5°. vogelakker;
 - 6°. weidevogelgrasland met rustperiode;
 - 7°. wintervoedselakker.
- b. organisatie en coördinatie, inclusief beheermonitoring, van de activiteiten, bedoeld onder a.

Artikel 35.4 Weigeringsgronden

- 1. Onverminderd artikel 1.2.1, tweede lid, wordt subsidie niet verstrekt indien:
 - a. met de uitvoering van de activiteiten is begonnen vóór de datum van indiening van een volledige subsidieaanvraag;
 - b. reeds een subsidie of een andere financiële bijdrage is verstrekt voor dezelfde activiteiten op dezelfde locatie gedurende dezelfde uitvoeringsperiode;
 - c. op de percelen waarvoor subsidie wordt aangevraagd, nog verplichtingen rusten op grond van dit hoofdstuk, of enige andere regeling op grond waarvan een subsidie is verstrekt met betrekking tot natuurbeheer of agrarisch natuurbeheer;
 - d. het uitvoeren van de activiteit in strijd is met het geldende bestemmingsplan of omgevingsplan;
 - e. de subsidieaanvrager of de grondgebruiker een onderneming is die in financiële moeilijkheden verkeert, als bedoeld in de Communautaire richtsnoeren inzake staatssteun voor reddings- en herstructureringssteun aan niet financiële ondernemingen in moeilijkheden (PbEU 2014/C 249/01).
- 2. In afwijking van artikel 1.2.1, tweede lid, onder d, wordt subsidie niet verstrekt indien de aangevraagde subsidie € 50.000 of minder bedraagt.

Artikel 35.5 Subsidievereisten

- 1. Om voor een subsidie als bedoeld in artikel 35.3 in aanmerking te komen, wordt voldaan aan de volgende vereisten:
 - a. de percelen waarvoor subsidie wordt aangevraagd, zijn gelegen binnen een zone van drie kilometer rondom:
 - 1°. Natura 2000-gebied Kop van Schouwen; of
 - 2°. Natura 2000-gebied Manteling van Walcheren;
 - b. de percelen waarvoor subsidie wordt aangevraagd, zijn op het moment van de aanvraag in gebruik als landbouwgrond;
 - c. de natuurelementen waarvoor subsidie wordt aangevraagd, voldoen aan de volgende minimale en maximale afmetingen:
 - 1°. voor kruidenrijke akkerranden: minimaal 9 meter breed;

- 2°. voor bloemblokken: minimaal 20 meter breed met een oppervlakte van minimaal 0,5 hectare en maximaal 1 hectare;
 - 3°. voor keverbanken: minimaal 9 meter breed;
 - 4°. voor vogelakkers: minimaal 2 en maximaal 5 ha;
 - 5°. voor wintervoedselakker: maximaal 2 ha en bij uitvoering als rand tenminste 9 meter breed;
- d. de activiteiten dragen bij aan het versterken of beschermen van de flora en fauna, blijkend uit een ecologische onderbouwing van die bijdrage;
 - e. de aanvraag wordt ingediend bij gedeputeerde staten door gebruik te maken van het volledig ingevuld en ondertekend Aanvraagformulier subsidie natuurelementen op landbouwgrond Provincie Zeeland.
2. Onverminderd artikel 1.4.2, tweede lid, bevat de aanvraag in ieder geval:
- a. een GIS-bestand, waaruit de afmetingen en de locatie van de natuurelementen blijken;
 - b. een beschrijving van de aan te leggen natuurelementen en een beheerplan voor die elementen;
 - c. een verklaring van de aanvrager en een kopie van het model-contract te sluiten tussen aanvrager en grondgebruiker, waaruit blijkt:
 1. dat de grondgebruiker de percelen waarvoor subsidie is aangevraagd, niet inzet voor ANLb, voor de Ecoregeling of als niet-productieve grond in het kader van de basisvoorwaarden van het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
 2. dat de grondgebruiker, indien deze erfpachter of pachter is, op basis van de erfpacht- of pachtovereenkomst gerechtigd is tot het uitvoeren van de subsidiabele activiteit;
 - d. indien de grondgebruiker een grote onderneming is: een beschrijving van de situatie waarin geen subsidie zou worden verleend, onderbouwd met bewijsstukken waaruit het stimulerend effect van de subsidie blijkt;
 - e. een sluitende begroting, uitgesplitst naar:
 - 1°. de natuurelementen, bedoeld in artikel 35.3, onder a, met bijbehorende arealen; en
 - 2°. de Natura 2000-gebieden, bedoeld in het eerste lid, onder a;
 - f. op welke wijze wordt voldaan aan de overige vereisten van dit hoofdstuk.

Artikel 35.6 Subsidiabele kosten

1. Voor activiteiten als bedoeld in artikel 35.3, onder a, komen de bedragen, genoemd in artikel 35.7, eerste lid, in aanmerking voor subsidie.
2. Voor activiteiten als bedoeld in artikel 35.3, onder b, zijn subsidiabel:
 - a. personeelskosten van de aanvrager;
 - b. kosten derden.
3. In afwijking van de voorgaande leden, komen kosten waarvoor reeds eerder een subsidie of andere financiële bijdrage is verstrekt, niet voor subsidie in aanmerking;

Artikel 35.7 Subsidiehoogte

1. De subsidie voor de activiteiten, bedoeld in artikel 35.3, onder a, bedraagt per hectare per jaar voor maximaal 6 jaar:
 - a. voor kruidenrijke akkerranden: € 3400;
 - b. voor kruidenrijke akkers:
 - 1°. € 2121 voor een wintervoedselakker;
 - 2°. € 3200 voor een vogelakker;
 - c. voor bloemblokken: € 3400;
 - d. voor keverbanken: € 3400;
 - e. voor botanisch grasland:
 1. met hooien en eventueel na-beweiding: € 1290;
 2. met beweiding, zonder hooien: €1130;
 - f. voor weidevogelgrasland met rustperiode:
 - 1°. € 1150 voor een rustperiode van 1 april tot 1 juli;

- 2°. € 1588 voor een rustperiode van 1 april tot 15 juli;
- 3°. € 1814 voor een rustperiode van 1 april tot 1 augustus.

2. De subsidie voor de activiteiten, bedoeld in artikel 35.3, onder b, bedraagt 100% van de subsidiebele kosten, bedoeld in artikel 35.6, tweede lid, tot een maximum van 20% van de subsidie, bedoeld in het eerste lid.
3. In afwijking van het eerste en tweede lid, worden in het geval een subsidie op grond van dit hoofdstuk met een andere subsidie of financiële bijdrage voor dezelfde in aanmerking komende kosten wordt gecumuleerd, de krachtens dit hoofdstuk toe te kennen bedragen zodanig beperkt dat het totale bedrag aan subsidies en financiële bijdrages niet hoger is dan de werkelijk gemaakte subsidiabele kosten, het maximale subsidiebedrag uit dit hoofdstuk en de maximale steunintensiteiten en steunbedragen die zijn toegestaan op grond van de toepasselijke staatssteunregels.
4. Indien toepassing van de voorgaande leden tot gevolg heeft dat de subsidie € 50.000 of minder bedraagt, wordt de subsidie niet verstrekt.

Artikel 35.8 Subsidieplafond en openstelling

1. Een subsidie kan uitsluitend worden verstrekt als gedeputeerde staten de mogelijkheid tot het doen van een aanvraag voor subsidie hebben opengesteld door vaststelling van een subsidieplafond en van een openstellingsperiode voor de indiening van een aanvraag voor subsidie.
2. Het subsidieplafond wordt verdeeld op volgorde van binnenkomst van de aanvragen.
3. Indien een aanvraag niet volledig is, geldt voor het bepalen van de onderlinge rangschikking voor de verdeling van de subsidie de dag waarop de aanvraag volledig is als datum van binnenkomst.
4. Dreigt het subsidieplafond op enige dag te worden overschreden, dan vindt rangschikking van de op die dag binnengekomen volledige aanvragen plaats door middel van loting.
5. Gedeputeerde Staten beslissen binnen twaalf weken na ontvangst van de volledige aanvraag.

Artikel 35.9 Subsidieverplichtingen

Onverminderd het bepaalde in § 1.6, is de subsidieontvanger verplicht:

- a. ervoor zorg te dragen dat grondgebruikers:
 - 1°. de aanleg van het betreffende natuurelement binnen een jaar na verlening van de subsidie realiseren;
 - 2°. de eisen en voorschriften van de ANLb beheerpakketten in acht nemen;
 - 3°. chemische onkruidbestrijding uitsluitend plekgewijs toepassen voor maximaal 10% van het oppervlakte van het natuurelement;
 - 4°. zich onthouden van het gebruik van meststoffen inclusief ruige mest op het aangelegde natuurelement;
 - 5°. zich onthouden van het storten van bagger op kruidenrijke akkerranden en op botanische graslanden;
 - 6°. een aangelegd natuurelement tenminste zes jaar vanaf de datum van aanleg in stand houden overeenkomstig de verplichtingen die bij de subsidieverlening zijn opgelegd;
- b. medewerking te verlenen aan de landelijke monitoring, voor zover de provincie hiertoe verplicht is.

Artikel 35.10 Bevoorschotting en betaling

1. Gedeputeerde Staten verstrekken een voorschot van maximaal 85% van het verleende subsidiebedrag, verdeeld over vijf jaarlijkse termijnen.
2. Het voorschot voor subsidiabele activiteiten als bedoeld in artikel 35.3, onder a, wordt uitbetaald na afloop van het kalenderjaar waarin de activiteiten hebben plaatsgevonden.

Artikel 35.11 Subsidievaststelling en verantwoording

Onverminderd artikel 1.9.5, eerste lid, bevat de aanvraag tot vaststelling een GIS-bestand van de gerealiseerde elementen.

Artikel II

Na de toelichting op hoofdstuk 33, wordt een toelichting toegevoegd, luidende:

Toelichting op hoofdstuk 35 Bijzondere bepalingen voor verstrekking van subsidie voor natuurelementen op landbouwgrond

I. Algemeen

Inleiding

Het nieuwe hoofdstuk 35 van het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2023 (Asb 2023) heeft als doel rond een tweetal Natura 2000-gebieden activiteiten te stimuleren die leiden tot extensivering van landbouwgrond. Daarmee kunnen zowel stikstofreductie- als VHR-doelen worden verwezenlijkt. Vergelijkbare activiteiten worden reeds verricht in de leefgebieden zoals beschreven in het Natuurbeheerplan Zeeland en worden bekostigd uit het ANLb. Het Europese Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling co-financiert dit ANLb. Hoofdstuk 35 richt zich juist op activiteiten die niet al als leefgebied begrensd zijn in het Natuurbeheerplan, maar wel rondom Natura 2000-gebieden zullen plaatsvinden. Op deze wijze wordt een robuustere bescherming van de Natura 2000-gebieden mogelijk. Ook levert een dergelijk beheer een bijdrage aan de waterkwaliteitsdoelstellingen van grond- en oppervlaktewater.

Juridisch kader

Dit hoofdstuk maakt onderdeel uit van het Asb 2023. Dat betekent dat bij subsidieverstrekking ook de algemene bepalingen in hoofdstuk 1 van het Asb 2023 en de Algemene subsidieverordening Zeeland 2023 (Asv) van toepassing zijn. De bepalingen van de Asv en hoofdstuk 1 van het Asb 2023 gelden in aanvulling op het onderhavige hoofdstuk. Zo bevat § 1.3 van de Asb 2023 een aantal bepalingen over subsidiabele kosten en § 1.4 een aantal vereisten waar de aanvraag aan moet voldoen. § 1.6 bevat een aantal verplichtingen die de subsidieontvanger in acht moet nemen, waaronder de meldingsplicht indien hij verwacht de activiteiten niet (geheel) te zullen verrichten of niet (geheel) aan zijn verplichtingen te zullen voldoen.

Staatssteun

Subsidiëring van groenblauwe projecten kunnen staatssteun inhouden indien de subsidie wordt verstrekt aan een onderneming. Om de subsidie rechtmatig te kunnen verstrekken, wordt daarom gebruik gemaakt van de door de Europese Commissie goedgekeurde Catalogus Groenblauwe Diensten. Deze goedkeuring (laatstelijk op 26 oktober 2018, SA.44848) heeft de Europese Commissie gebaseerd op de Landbouwrichtsnoeren (Richtsnoeren voor staatssteun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden (PB EU 2022/C 485/01)).

II Artikelsgewijze toelichting

Artikel 35.1 Begrippen

De natuurelementen waar dit hoofdstuk op betrekking heeft, zijn gedefinieerd overeenkomstig de beheerpakketten die in het Agrarisch Natuurbeheer worden gehanteerd (zie Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer | BoerenNatuur). Hier is voor gekozen omdat hier reeds ruim ervaring mee is opgedaan. Ook de met deze beheerpakketten samenhangende beheereisen en beheervorschriften worden van overeenkomstige toepassing verklaard (zie verplichtingen artikel 35.9).

Artikel 35.2 Doelgroep

Voor subsidie komen uitsluitend agrarische collectieven in aanmerking die beschikken over een geldend certificaat collectief agrarisch natuurbeheer.

Artikel 35.3 Subsidiabele activiteiten

In artikel 35.3, onder a, zijn de aanleg en het beheer van een aantal nader genoemde natuurelementen als subsidiabele activiteiten opgenomen. De definitie van deze elementen is in artikel 35.1 terug te vinden. De elementen sluiten aan bij de beheerpakketten die in het kader van het Agrarisch natuurbeheer (het ANLb, als onderdeel van het subsidiestelsel natuur- en landschapsbeheer) worden gebruikt. Omschrijving van die pakketten en de wijze waarop die beheerd moeten worden, is te vinden op Beheerpakketten 2024 (boerennatuur.nl)

De subsidie komt ten goede aan de eigenaren of grondgebruikers op wiens grond de elementen worden aangelegd. Daarnaast kan een subsidie worden verstrekt voor de kosten die het collectief maakt bij de organisatie en coördinatie van eerdergenoemde activiteiten (zie artikel 35.3, onder b).

Artikel 35.4 Weigeringsgronden

In artikel 5 van de Asv 2023 en in artikel 1.2.1, tweede lid van de Asb 2023 is een aantal weigeringsgronden opgenomen. Zo wordt een subsidie geweigerd indien tegen de onderneming die de subsidie ontvangt een bevel tot terugvordering van ongeoorloofde staatssteun uitstaat.

Artikel 35.5 Subsidievereisten

In artikel 35.5 is een aantal vereisten opgenomen waaraan de activiteiten moeten voldoen. Zo kunnen de activiteiten alleen uitgevoerd worden op percelen gelegen binnen een zone van drie kilometer rond de genoemde Natura 2000-gebieden. Voor sommige natuurelementen gelden bovendien minimale en maximale afmetingen. Daarnaast dient er een ecologische onderbouwing te worden gegeven waaruit

moet blijken dat de voorgenomen activiteiten ook daadwerkelijk een positieve bijdrage zullen leveren aan soortenbescherming.

Bij uitzondering zal de deelnemende agrariër een "grote onderneming" zijn (meer dan 250 werknemers in dienst en/of een jaaromzet hoger dan 50 miljoen euro en/of een jaarlijks balanstotaal hoger dan 43 miljoen euro). Als dat het geval is, zal aangetoond moeten worden dat de onderneming zonder de subsidie de activiteit niet zou uitvoeren. Dat kan door een 'contrafeitelijk scenario' te beschrijven, waarbij de bedrijfseconomische redenen (gestaafd met bewijsstukken) worden gegeven waarom zonder subsidie de activiteiten niet uitgevoerd zou kunnen worden.

Artikel 35.6 Subsidiabele kosten

Voor aanleg en beheer van de natuurelementen gelden vaste bedragen. Aangesloten is bij de bedragen die gelden voor het ANLb in Zeeland. Deze bedragen zijn gebaseerd op de beleidstarieven zoals vastgelegd in bijlage 4 van de SVNL. Deze beleidstarieven zijn berekend aan de hand van de door een onafhankelijke technisch-economische werkgroep opgestelde normbedragen voor aanleg, beheer en inkomstenderving.

Artikel 35.7 Subsidiehoogte

Eerste lid

Bij het bepalen van de subsidiehoogte voor aanleg en beheer is uitgegaan van de berekeningen die eveneens gelden voor het ANLb. In de vaste bedragen zijn kosten opgenomen voor aanleg, beheer en opbrengstderving. De kostenposten waar deze bedragen op gebaseerd zijn, zijn de noodzakelijke interne of externe arbeids- of personeelskosten, apparatuur- en materieelkosten, plantmateriaal en andere materialen, kosten voor opbrengstderving en de kosten van beheer en onderhoud.

Niet meegenomen in de bedragen zijn kosten voor investeringen die leiden tot een aanzienlijke stijging van de waarde of de rentabiliteit van het bedrijf, kosten voor de aankoop van productierechten, betalingsrechten en dieren, kosten voor de aankoop en aanplant van eenjarige productiegewassen en kosten van investeringen om aan geldende EU-normen of nationale normen te voldoen.

Genoemde bedragen zijn vaste bedragen. Eventuele btw-kosten zijn niet separaat subsidiabel en dienen dus uit genoemde bedragen bekostigd te worden.

Tweede lid

De kosten van het agrarisch collectief mogen maximaal 20% bedragen van de totale kosten die op grond van het eerste lid van dit artikel worden gesubsidieerd.

Artikel 35.9 Verplichtingen

Onder a

Na het verlenen van de subsidie, zijn subsidieontvangers verplicht om binnen een jaar de aanleg van het natuurelement te realiseren. Het beheer dient plaats te vinden overeenkomstig de beheereisen en beheervoorschriften die ook gelden voor de pakketten van het ANLb (zie Beheerpakketten 2024 (boeren natuur.nl)). Daarbovenop gelden echter ook enkele eisen die voortvloeien uit de Catalogus groenblauwe diensten (o.a. ten aanzien van het gebruik van onkruidbestrijding). Ook is in afwijking van het agrarisch natuurbeheer voor geen van de elementen het gebruik van ruige mest toegestaan. Dit omdat met de onderhavige regeling het terugdringen van stikstof wordt nagestreefd.

Onder b

De Specifieke uitkering van de Minister van LNV waaruit deze subsidies bekostigd worden (Regeling specifieke uitkering Programma Natuur), verplicht de provincie tot deelname aan de landelijke monitoring. Wat deze deelname inhoudt, is echter op het moment van inwerkingtreding van dit hoofdstuk nog niet duidelijk. Indien hierover op het moment van subsidieverlening meer duidelijkheid is, zal hiertoe een verplichting worden opgenomen in de subsidieverleningsbeschikking.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na de datum van uitgifte van het Provinciaal Blad waarin het wordt geplaatst.

Aldus vastgesteld in de vergadering van gedeputeerde staten van 28 mei 2024.

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

Drs. M.C.J. Franken, secretaris